

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
โทรศัพท์ . ๐๘๗๕๘๗๗๕๕๙ Facebook ป้าน้อย วังจันทร์ Line ๐๘๗๕๘๗๗๕๕๙
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๖๘
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ทุเรียน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
สวนทุเรียน พื้นที่ ๖ ไร่ ชื่อสวนฟาร์มฉัตรปวีณ์ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์
จังหวัดระยอง พืชที่ปลูกเป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานที่ ๑ การเลือกใช้เครื่องจักรกลการเกษตร
ฐานที่ ๒ การลดต้นทุน
ฐานที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
ฐานที่ ๔ การยกระดับคุณภาพผลผลิต
ฐานที่ ๕ การตลาดและจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรด้านการผลิตทุเรียนคุณภาพ โดยการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

โดยจะเน้นในเรื่องของการใช้นวัตกรรมสมัยใหม่ เช่น โดรนเพื่อการเกษตร เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี การเลือกใช้แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ ผ่านดาวเทียม (Windy) และเครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้น มาปรับใช้ควบคู่กับการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคพืช การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บเกี่ยว การชักนำการออกดอกและการจัดการดอกให้สมบูรณ์ และการดูแลรักษาผลผลิตให้มีคุณภาพ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (GAP) การใช้ถุงห่อทุเรียน (Magik Growth) และการตลาดและจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรค - แมลงศัตรูพืช

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นการลดต้นทุนการผลิตซึ่งปุ๋ยอินทรีย์นั้นมีคุณสมบัติเพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินให้รากพืชสามารถหาอาหารได้มากขึ้น ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์ที่นำมาใช้ในสวนนั้นเป็น “ปุ๋ยอินทรีย์ กทม” ควบคู่กับการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรค - แมลงศัตรูพืช ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ ได้ดำเนินชีวิตและการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนหลักความพอประมาณมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพาภายนอก สร้างความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยมีพื้นฐานอยู่บนความรู้และคุณธรรม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

การใช้ถุงแดงห่อทุเรียน (Magik Growth)

ศพก. อำเภอวังจันทร์ เป็นจุดเรียนรู้การใช้ Magik Growth ห่อทุเรียนที่ถูกพัฒนา ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (เอ็มเทค) สวทช. ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมีได้ถึง ๒๓ เปอร์เซ็นต์ (คำนวณจากการฉีดพ่นสารเคมีทุก ๑๐ วันก่อนเก็บเกี่ยว) โดยจะห่อถุงหลังการลงมิดตัดแต่งรอบที่ ๓ หรือผลทุเรียนเริ่มเห็นร่องหนามชัดเจน ไปจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๖๐ วัน นอกจากนี้ ตัวถุงยังช่วยคัดเลือกว่าแสงที่เหมาะสมกับเซลล์รับแสงที่ผิวของทุเรียน ช่วยให้ทุเรียนที่ห่อด้วยถุงแดง Magik Growth สร้างสารสำคัญทั้งแป้ง น้ำตาล สารต้านอนุมูลอิสระต่าง ๆ ทำให้ผลผลิตที่ได้จึงมีคุณภาพที่ดีขึ้น ทุเรียนเปลือกบาง เมล็ดลีบ น้ำหนักเพิ่มประมาณ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ (เปรียบเทียบกับทุเรียนบนต้นเดียวกันระหว่างผลที่ห่อถุงแดงและไม่ห่อ) และมีเนื้อที่ละเอียด เสี้ยนน้อยลง และผิวเปลือกสวย ไม่มีคราบราดำที่ผิว จำหน่ายได้ราคาที่ดีขึ้น โดยมีต้นทุนจะอยู่ที่ถุงละ ๔๐ บาท บวกค่าแรงงานในการห่อผลอีกประมาณ ๕ บาท/ผล โดยจะใช้ได้ทั้งหมด ๓-๔ ฤดูกาลปลูก คาดว่าเกษตรกรที่จะลงทุนใช้ถุงห่อทุเรียน Magik Growth จะช่วยลดผลกระทบจากใช้สารเคมีในการผลิตทุเรียนส่งออก เพื่อให้ยังคงรักษาตลาดสร้างความเชื่อมั่นของผลไม้ไทยที่ส่งออกได้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศพก.อำเภอวังจันทร์ ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอวังจันทร์ ในการประชุม ศพก.เครือข่ายและกลุ่มแปลงใหญ่ อย่างต่อเนื่องเพื่อวางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการตลาด โดยจะมีการจัด

ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ จำนวน ๔ ครั้งต่อปี และนำประเด็นต่าง ๆ ในการประชุมเสนอสู่การประชุมเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อการพัฒนาต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ดำเนินการใน ศพก.หลัก อำเภอวังจันทร์ โดยพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของอำเภอวังจันทร์ เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์ความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ ดำเนินการโดยเกษตรกร ต้นแบบและคณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอวังจันทร์ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. จัดทำ แผนและแนวทางการพัฒนาศพกประกอบด้วย

๑) การประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก เป็นการประเมินการดำเนินงานของ ศพก.เพื่อให้ความ พร้อมในการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมถึงการให้บริการทาง การเกษตรกับเกษตรกรในพื้นที่ โดยมีผู้ประเมิน ดังนี้

๑. นายมานพ โปษยานุวัตร เกษตรอำเภอวังจันทร์	ประธานคณะทำงาน
๒. นายเอนก เสี่ยงมงคล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลพลองตาเอี่ยม	คณะทำงาน
๓. นายเดิม รื่นรมย์ ประธาน ศพก. อำเภอวังจันทร์	คณะทำงาน
๔. นายเจนณรงค์ สันป่าแก้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	เลขานุการ

๒) วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาโดยคณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอวังจันทร์ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (แผน ราย ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีแผน ดังนี้

ภาคผนวก 3.2																
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																
อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ 2568																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายเดิม ร่มรัมย์ สินค้าหลัก ทุเรียน														แผน ราย ศพก.		
จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตทุเรียน 2.การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย							↔									
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.		2,000					↔									
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน							↔									
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้							↔									
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตทุเรียน	1	ฐาน					15 ม.ค. - 15 มี.ค.									
* การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้สารชีวภัณฑ์ ได้นัก																
ใครโคตรมีมา																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตทุเรียน																
* การผลิตสารชีวภัณฑ์ ได้นัก ใครโคตรมีมา เชื้อ BS																
และแมลงทางพันธุกรรม ในการป้องกันโรค-แมลงศัตรูพืช																
2.3 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.																
1 ก.พ. - 30 มี.ค.																
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย						23										
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย						23										
- ปรับปรุงพัฒนา ฯลฯ							1 ก.พ. - 31มี.ค.									
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	2	ครั้ง	2,000				23	25								
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี																
1 พ.ค. - 30 ก.ย.																
3.การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร																
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-															
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดจนดูกลไกผลิตตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร	3/10	ครั้ง/ราย														
- สรุปผลการอบรม																
5. พัฒนาระบบ																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการปลูกฝังงานด้านการเกษตรจากพ่อกับแม่ โดยมีอาชีพชาวสวนผู้ปลูกไม้ดอก - ไม้ประดับ ในช่วงเริ่มเข้าสู่ช่วงวัยทำงานสร้างครอบครัว ได้ย้ายมาที่อำเภอวังจันทร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีญาติที่ย้ายมาอยู่ก่อนแล้วแนะนำให้มาทำมาหากินในตอนแรกที่ย้ายมาได้เริ่มทำการเกษตรโดยการปลูกยางพาราและทุเรียน จากนั้นได้มีการเริ่มศึกษาหาความรู้การ

ทำสวนอย่างจริงจัง เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากระบบออนไลน์ จากการเข้าร่วมกลุ่มและนำความรู้ที่ได้ศึกษามาทดลองใช้ภายในสวนของตนเอง ซึ่งก็เป็นการลองผิด ลองถูกมาเรื่อยๆหลายปี ทำให้นายนิสสิทธิ์คิดว่าตนเองพอจะมีองค์ความรู้ที่พอจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นได้ จึงได้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนตำบลพลองตาเอี่ยมอำเภอวังจันทร์ และได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับกลุ่มจนเริ่มเป็นที่รู้จักของชาวบ้าน จากนั้นก็ได้ดำรงตำแหน่งเป็นรองประธานกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ และปัจจุบันได้รับการคัดเลือกเป็นประธาน ศพก. อำเภอวังจันทร์ อีกทั้งยังคงศึกษาหาความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่เสมอ เพื่อนำมาพัฒนาผลผลิตของตนจนได้ผลผลิตที่ดีขึ้น เพื่อเป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอวังจันทร์ ต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

จากปัญหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ราคาผลผลิตตกต่ำแรงงานเริ่มหายาก ทำให้การทำเกษตรไม่คุ้มกับการลงทุน อีกทั้งยังเป็นการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมที่ทำต่อ ๆ กันมา ที่เน้นการใช้สารเคมีในปริมาณมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นและการขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการทำการเกษตร ทำให้เกิดการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมและคิดค้นสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ นำมาใช้พัฒนาการเกษตรของตนเอง ในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน สร้างรายได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

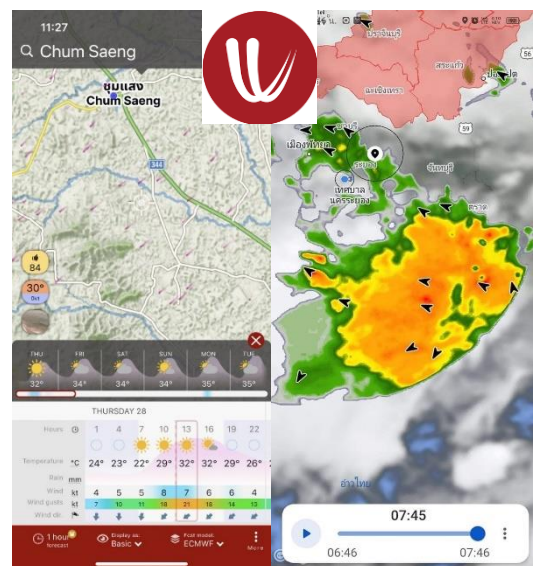
๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การเลือกใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ได้แก่ โดรนเพื่อการเกษตร เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี การเลือกใช้แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ ผ่านดาวเทียม (Windy) และเครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้น

โดรนเพื่อการเกษตร ปัจจุบันจะใช้เครื่องพ่นยาแบบลากสายฉีดพ่นร่วมกับการจ้างโดรนเพื่อการเกษตรในการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรค-แมลงศัตรูพืช ช่วยในการลดปริมาณการใช้สารเคมีทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง และใช้รถไถตัดหญ้าในพื้นที่บริเวณโล่งกว้าง รถไถเข้าถึงได้ เพื่อลดระยะเวลาในการทำงานและลดการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และปลอดภัยต่อตัวเกษตรกร

การเลือกใช้แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ ผ่านดาวเทียม (Windy)

วันไหนฝนตกหนัก ฝนตกน้อยหรือแค่ฟ้าครึ้ม เช็กเรดาร์ฝนแม่นยำได้ด้วยแอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ (Windy) ที่สามารถใช้ตรวจสอบสภาพอากาศและเรดาร์ฝน แบบเรียลไทม์ครอบคลุมทั่วโลก โดยบอกตัวเลขอุณหภูมิ พร้อมวัดค่าไนโตรเจนออกไซด์ที่เป็นมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะการวัดค่าฝุ่น Pm ๒.๕ สามารถตรวจสอบคุณภาพอากาศ มีการแสดงผลข้อมูลสภาพอากาศที่ละเอียด เช่น สภาพอากาศในบริเวณที่มีไฟไหม้ จุดน้ำขึ้นน้ำลง และทิศทางของคลื่น และลมในทะเล โดยวางแผนการให้น้ำ การใส่ปุ๋ย พ่นสารเคมี จากข้อมูลที่ได้รับจากแอปพลิเคชัน

เครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้น เครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้น ใช้ในการตรวจวัดค่าความชื้นในอากาศ เพื่อประเมินและวางแผนการให้น้ำที่เหมาะสมกับต้นทุเรียนในแต่ละระยะการเจริญเติบโต

รูปภาพ : เครื่องวัดความชื้นในอากาศ

- การลดต้นทุน ได้แก่ การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคพืช ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา

- หุงข้าวด้วยหม้อหุงข้าวไฟฟ้า โดยใช้ข้าว ๓ ส่วน ต่อน้ำ ๒ ส่วน เมื่อหุงแล้วข้าวจะมีลักษณะแข็งเป็นแกน

- ตักข้าวใส่ถุง ในขณะที่ยังร้อน ปริมาณ ๒๕๐ กรัม พับปากถุงวางรอให้ข้าวเย็นลง
- เทหัวเชื้อราไตรโคเดอร์มาใส่ถุงประมาณ ๑-๒ ช้อนชา (หัวเชื้อในข้าวฟ่าง)
- รัดปากถุงให้แน่น โดยให้มีพื้นที่ในถุงมากที่สุดและคลุกเชื้อราไตรโคเดอร์มา ให้

กระจายทั่วข้าว

- ใช้เข็มหมุดเจาะรู ประมาณ ๑๕-๒๐ รู บริเวณใต้ยางรัดเพื่อให้อากาศเข้า
- พักเชื้อไว้ ๒-๓ วัน ขยี้เชื้อราให้กระจายตัวอีกครั้ง บ่มจนครบ ๗ วัน เชื้อราจะมีสีขาว

เต็มถุง จึงสามารถนำไปใช้ได้

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงบำรุงดิน

เพื่อการปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในปริมาณที่มากพอ เช่น ๑.๕ - ๒.๕ ตันต่อไร่ ในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง หรือ ๒ - ๓ ตันต่อไร่ในดินเสื่อมโทรม โดยหว่านให้ทั่วแปลงแล้วไถกลบก่อนปลูกพืช การใส่รองกันหลุมสำหรับไม้ผลหรือพืชที่ต้องปลูกในหลุม ให้ผสมปุ๋ยอินทรีย์กับดินที่ขุดขึ้นมาแล้วใส่กลับลงไปหลุมก่อนปลูกพืช การโรยรอบทรงพุ่มสำหรับต้นไม้ที่ปลูกแล้ว ให้ขุดร่องตามแนวทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในร่องแล้วกลบด้วยดิน หรือโรยปุ๋ยได้ทรงพุ่มก็ได้

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การปรับปริมาณและชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสมกับความอุดมสมบูรณ์และธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินอย่างแท้จริงและตรงตามความต้องการของพืช โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดินเพื่อกำหนดปริมาณธาตุอาหารหลัก (N, P, K) และอินทรีย์วัตถุ (OM) ที่จำเป็น ต้องแก้ไขปัญหาดินก่อนการใส่ปุ๋ย เช่น ดินเปรี้ยวหรือดินเค็ม และอาจใช้เทคนิค ปุ๋ยสั่งตัด (การผสมแม่ปุ๋ย) เพื่อให้ได้ปุ๋ยที่แม่นยำที่สุด.

ขั้นตอนและหลักการสำคัญ

๑. วิเคราะห์ตัวอย่างดิน นำตัวอย่างดินไปตรวจหาปริมาณธาตุอาหาร N, P, K และอินทรีย์วัตถุ เพื่อทราบสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน.

๒. ประเมินความต้องการพืช นำผลวิเคราะห์ดินมาเปรียบเทียบกับความต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิดในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต.

๓. แก้ไขข้อจำกัดของดิน หากดินมีปัญหา เช่น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินเสื่อมโทรม ต้องปรับปรุงคุณภาพดินก่อนการให้ปุ๋ย เพื่อให้พืชดูดซึมธาตุอาหารได้ดีขึ้น.

๔. คำนวณปริมาณปุ๋ย คำนวณปริมาณธาตุอาหารหลักที่ต้องเพิ่มจากผลวิเคราะห์ดิน.

๕. เลือกปุ๋ยที่เหมาะสม ปุ๋ยสั่งตัด หากไม่มีปุ๋ยสูตรสำเร็จตรงกับความต้องการ ให้ผสมแม่ปุ๋ย (เช่น ยูเรีย, ฟอสเฟต, โพแทสเซียม) ให้ได้สูตรที่ต้องการ ปุ๋ยสูตรสำเร็จ เลือกใช้ปุ๋ยสูตรที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับที่แนะนำมากที่สุด.

๖. การใส่ปุ๋ย แบ่งใส่ ควรแบ่งใส่ปุ๋ยเป็นครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อยครั้ง เพื่อลดการสูญเสียปุ๋ย และช่วยให้พืชนำไปใช้ได้ง่ายขึ้น ใส่ใกล้รากควรใส่ปุ๋ยบริเวณใกล้ระบบราก ซึ่งเป็นบริเวณที่พืชดูดซับธาตุอาหารได้ดีที่สุด.

๗. ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ควรใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อบำรุงดินและปรับปรุงโครงสร้างดินให้ดีขึ้น.

ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. ต้นทุนลดลง ใช้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย.
๒. พืชเจริญเติบโตดี พืชได้รับธาตุอาหารครบถ้วน ตรงตามความต้องการ ทำให้พืชแข็งแรง ให้ผลผลิตดีขึ้น.
๓. ผลผลิตมีคุณภาพ ช่วยให้พืชมีเมล็ดเต่ง ได้น้ำหนักดีขึ้น.
๔. ลดการสูญเสียปุ๋ย ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น.
๕. การใช้ปุ๋ยอย่างยั่งยืน ช่วยให้การจัดการธาตุอาหารในดินมีประสิทธิภาพสูงสุด.

- การพัฒนาคุณภาพผลผลิต ได้แก่ การตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บเกี่ยว การชักนำการออกดอกและการจัดการดอกให้สมบูรณ์ และการดูแลรักษาผลผลิตให้มีคุณภาพ

การตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บเกี่ยว

การจัดการกับกิ่งแห้ง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งแขนง กิ่งที่ทับซ้อน และกิ่งที่ไม่มีแสง เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องถึง และช่วยกระตุ้นให้ต้นแตกใบอ่อนและสะสมอาหารเพื่อการออกดอกในฤดูกาลต่อไป. หลังจากการตัดแต่งกิ่ง ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมเพื่อบำรุงต้น, คลุมโคนต้นด้วยวัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความชื้น และป้องกันเชื้อรา

ขั้นตอนการตัดแต่งกิ่ง

๑. ตัดแต่งกิ่งที่ไม่จำเป็น กำจัดกิ่งแห้ง, กิ่งที่เป็นโรค, กิ่งแขนงด้านในทรงพุ่ม, กิ่งที่ทับซ้อนกัน, และกิ่งที่มุมแคบหรือกว้างเกินไป.

๒. ควบคุมความสูง ตัดยอดต้นทุเรียนไม่ให้สูงเกินไป (ประมาณ ๖-๘ เมตร) เพื่อให้ง่ายต่อการดูแลและจัดการ.

๓. ทำความสะอาด เก็บวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ค้ำยันต้น เช่น เชือกโยง, ไม้ค้ำ, หรือถุงห่อทุเรียน ออกจากบริเวณสวน.

๔. ป้องกันแผล หากกิ่งที่ตัดด้วยปูนแดงหรือสารป้องกันกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่อาจเข้าทำลายแผล.

การบำรุงหลังการตัดแต่งกิ่ง

๑. ใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอกเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน และใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ เช่น ๑๕-๑๕-๑๕ เพื่อบำรุงดินให้แข็งแรงและพร้อมสำหรับการแตกใบอ่อนชุดใหม่.

๒. คลุมดิน คลุมโคนต้นด้วยวัสดุคลุมดิน เช่น เศษใบไม้ หญ้าแห้ง หรือขี้เลื่อย เพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน.

๓. ป้องกันโรคและแมลง ฉีดพ่นสารป้องกันและกำจัดโรคและแมลง เช่น เฟล็กโซไฟ เฟล็กโซ ไก่แจ้ และเชอร์รา เพื่อปกป้องใบอ่อนที่กำลังจะแตกออกมา.

๔. ให้ฮอร์โมน ใช้อาหารเสริมพืชกลุ่มฮอร์โมนเพื่อเร่งราก กระตุ้นการแตกใบอ่อน และเสริมสร้างความแข็งแรงให้กับต้นทุเรียน.

ประโยชน์ของการตัดแต่งกิ่ง

๑. ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดและอากาศถ่ายเทได้ดี.

๒. ช่วยให้ต้นทุเรียนแข็งแรง สามารถรับแสงแดดและปุ๋ยได้อย่างเต็มที่.

๓. ช่วยป้องกันโรคและแมลงได้ง่ายขึ้น.

๔. ส่งเสริมการแตกใบอ่อนและสะสมอาหารเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการออกดอกและผลิตในฤดูกาลต่อไป.

การชักนำการออกดอกและการจัดการดอกให้สมบูรณ์

การชักนำการออกดอกทำได้โดยการจัดการปัจจัยภายนอก เช่น แสงแดดและปุ๋ยที่เหมาะสม โดยเฉพาะปุ๋ยสูตรฟอสฟอรัสสูงเพื่อเร่งการสร้างตาดอก ร่วมกับการจัดการภายในต้นพืช เช่น การปรับปริมาณน้ำ และธาตุอาหารให้สมดุล หรือใช้สารเคมีบางชนิด. ส่วนการจัดการดอกให้สมบูรณ์นั้นต้องดูแลเรื่องแสงแดดให้เพียงพอ, ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ, ควบคุมปริมาณปุ๋ยให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโต, และป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช เพื่อให้ดอกมีคุณภาพดี ออกดอกดก และสีสดใส

- การยกระดับคุณภาพผลผลิต ได้แก่ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (GAP) และ Magik Growth ทุ่งทุเรียน (ทุ่งแดง)

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (GAP)

ระบบมาตรฐานที่กำหนดการปฏิบัติในทุกขั้นตอนการผลิตพืชอาหาร ตั้งแต่การเลือกแหล่งน้ำและพื้นที่ การใช้ปัจจัยการผลิตที่ถูกต้อง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีและสิ่งปนเปื้อน มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด และคำนึงถึงสุขภาพ ความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม.

Magik Growth ทุ่งทุเรียน (ทุ่งแดง)

ช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมีได้ถึง ๒๓ เปอร์เซ็นต์ (คำนวณจากการฉีดพ่นสารเคมีทุก ๑๐ วันก่อนเก็บเกี่ยว) โดยจะห่อถุงหลังการลงมิดตัดแต่งรอบที่ ๓ หรือผลทุเรียนเริ่มเห็นร่องหนามชัดเจน ไปจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๖๐ วัน ทำให้ผลผลิตที่ได้จึงมีคุณภาพที่ดีขึ้น ทุเรียนเปลือกบาง เมล็ดลีบน้ำหนักเพิ่มประมาณ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ (เปรียบเทียบกับทุเรียนบนต้นเดียวกันระหว่างผลที่ห่อถุงแดงและไม่ห่อ) และมีเนื้อที่ละเอียด เสี้ยนน้อยลง และผิวเปลือกสวย ไม่มีคราบราดำที่ผิว จำหน่ายได้ราคาที่ดีขึ้น โดยมีต้นทุนจะอยู่ที่ถุงละ ๔๐ บาท บวกค่าแรงงานในการห่อผลอีกประมาณ ๕ บาท/ผล โดยจะใช้ได้ทั้งหมด ๓-๔ ฤดูกาลปลูก คาดว่าเกษตรกรที่จะลงทุนใช้ถุงห่อทุเรียน Magik Growth จะช่วยลดผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการผลิตทุเรียนส่งออก เพื่อให้ยังคงรักษาดูแลสร้างความเชื่อมั่นของผลไม้ไทยที่ส่งออกไป

- การตลาดและจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ได้แก่ ตลาดส่งออกต่างประเทศ ตลาดออนไลน์ และการสร้างแบรนด์สินค้า

ตลาดส่งออกต่างประเทศ ตลาดออนไลน์ และการสร้างแบรนด์สินค้า

ได้ดำเนินการแผนการตลาดผ่านช่องทางการตลาด ดังนี้

ผลผลิตร้อยละ ๑๐	ตลาดออนไลน์
ผลผลิตร้อยละ ๒๐	ตลาดในประเทศ
ผลผลิตร้อยละ ๗๐	ตลาดภายนอกประเทศ

ซึ่งราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับขนาดไซส์ของผลทุเรียน ขนาดผลไซส์ AB ขายส่งราคา ๑๘๐-๒๐๐ บาท/กิโลกรัม ขนาดผลไซส์ C ขายส่งราคา ๑๒๐-๑๓๐ บาท/กิโลกรัม และขนาดผลไซส์ D ขายส่งราคา ๖๐-๘๐ บาท/กิโลกรัม จึงมีแนวความคิดว่าขนาดผลไซส์ D จะเป็นผลผลิตที่ติดหลังสุดทำให้ความสุกแก่เต็มที่ทำให้มีรสชาติอร่อยอีกทั้งราคาไม่สูงมากนักจึงมีแนวคิดขายผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเพิ่มมูลค่าจากราคา ๖๐-๘๐ บาท/กิโลกรัม เป็นราคา ๑๐๐ - ๑๐๕ บาท/กิโลกรัม โดยมีแนวคิดที่เป็นเอกลักษณ์ของสินค้า ว่า “อร่อย ไม่แพง จับต้องได้” ซึ่งได้จำหน่ายผ่าน Facebook ส่วนตัวชื่อว่า “ป้าน้อย วังจันทร์” และเพจ “สวนเจ้าแก่น้อย ทุเรียนวังจันทร์” เป็นที่สนใจของกลุ่มลูกค้าที่เป็นเพื่อนที่รู้จักกันซื้อไปบริโภคแล้วเกิดการซื้อซ้ำทำให้เกิดการแนะนำต่อกันไป จนปัจจุบันมีการจำหน่ายมากกว่า ๒๐๐ กล่อง/ปี โดย ๑ กล่องจะมีขนาดบรรจุไม่เกิน ๑๐ กิโลกรัม ส่วนราคานั้นแล้วแต่ราคาตามกำหนดที่จะตกลงกันในช่วงเวลานั้น แต่สินค้าที่ขายดีที่สุดจะเป็น กิโลกรัมละ ๑๐๕ บาท

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ศวก.อำเภอวังจันทร์ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรเริ่มจากการศึกษาปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศวก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การใช้โดรนเพื่อการเกษตร และถุงห่อทุเรียน (Magik Growth) จากนั้นกำหนดแผนทดลองการใช้จริงในพื้นที่เล็ก ๆ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ และประเมินประสิทธิภาพ เมื่อได้ผลดีจึงขยายผลนำไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ศพก.อำเภอวังจันทร์ มีการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการเป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ลดความเสี่ยงและเพิ่มความยั่งยืนในระบบการเกษตร โดยมีขั้นตอนการดังนี้

การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑. ปลูกพืชให้แข็งแรงสมบูรณ์ สามารถทนทานต่อการทำลายของแมลงศัตรูพืชและโรคพืชโดยสายพันธุ์ดี เตรียมพื้นที่เพาะปลูกดี ระยะเวลาปลูกเหมาะสม มีการปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการปุ๋ย และการจัดการน้ำ

๒. ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ทำให้รู้สถานการณ์และข้อมูลต่าง ๆ ในแปลงปลูกพืช ทราบชนิดและปริมาณศัตรูพืช/ศัตรูธรรมชาติสามารถตัดสินใจในการเลือกวิธีการจัดการควบคุมศัตรูพืชและวางแผนป้องกันกำจัดศัตรูพืชทันต่อเหตุการณ์ได้

๓. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ทั้งตัวห้ำตัวเบียนและจุลินทรีย์ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีใช้สารกำจัดศัตรูพืชที่มีความปลอดภัย เช่น สารชีวภัณฑ์ สารสกัดธรรมชาติจากพืชรวมทั้งเพิ่มปริมาณศัตรูธรรมชาติ โดยการผลิตขยายปลดปล่อย

๔. เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ/ชำนาญการ/ผู้จัดการที่ดีในการเลือกวิธีการควบคุมศัตรูพืชที่เหมาะสมโดยคำนึงการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ จำเพาะเจาะจงศัตรูเป้าหมาย ประหยัดปลอดภัยและยั่งยืน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ทุเรียน.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา)

๑.๒)พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)จำนวน.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ทุเรียน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

รายการ	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	๒๕๖๗
ปริมาณผลผลิตที่ได้ (ตัน)	๒๐	๑๖	๒๐
รายได้ (บาท)	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑,๗๖๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐
ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย			
๑. ปุ๋ยอินทรีย์เคมี	๓๒๙,๐๐๐	๓๓๖,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐
๒. สารเคมี+ธาตุอาหารรวม	๔๙,๐๐๐	๔๔,๘๐๐	๔๒,๐๐๐
๓. ค่าน้ำเพื่อการเกษตร	-	-	-
๔. ค่าไฟฟ้า	๑,๓๕๐	๑,๕๐๐	๑,๘๐๐
๕. ค่าโยงกิ่ง	๑๒,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๖. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๔,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
๗. ค่าน้ำมัน	๓,๘๐๐	๔,๐๐๐	๕,๒๐๐
รวมต้นทุน	๓๙๙,๑๕๐	๔๐๒,๘๐๐	๔๒๐,๕๐๐
รายได้ (บาท/กก.)	๑๐๐	๑๑๐	๑๒๐
ต้นทุนเฉลี่ย (บาท/กก.)	๑๙.๙๕	๒๕.๑๗	๒๑.๐๓
ผลตอบแทน (บาท/กก.)	๘๐.๐๕	๗๔.๘๓	๙๘.๙๗
รายได้ (บาท/ไร่)	๑๔๒,๘๕๗	๑๒๕,๗๑๔	๑๗๑,๔๒๘
ต้นทุน (บาท/ไร่)	๒๘,๕๑๐	๒๘,๗๗๑	๓๐,๐๓๕
ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	๑๑๔,๓๔๗	๙๖,๙๔๓	๑๔๑,๓๙๓

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ทุเรียน.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ศพก. อำเภอลำทะเมนชัย เป็นจุดเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพให้แก่เกษตรกรชาวสวนทุเรียนและผู้สนใจในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตทุเรียน อีกทั้งยังมีแปลงเรียนรู้ จำนวน ๑ แปลง และฐานเรียนรู้จำนวน ๕ ฐาน พร้อมทั้งนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ สนับสนุนให้แก่เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ได้นำไปใช้ประโยชน์โดยนำรูปแบบและแนวคิดในการดำเนินการส่งเสริมการเกษตรไปใช้ในการพัฒนาไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มและองค์กรเกษตรกรรายอื่น ๆ ให้มีความประสบความสำเร็จ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การลดการใช้ปุ๋ยเคมี และเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด เป็นต้น

- การเป็นต้นแบบในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นการลดต้นทุนการผลิตซึ่งปุ๋ยอินทรีย์นั้นมีคุณสมบัติเพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินให้รากพืชสามารถหาอาหารได้มากขึ้น ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์ที่นำมาใช้ในส่วนนั้นเป็น “ปุ๋ยอินทรีย์ กทม”

๒. การป้องกันและการรักษาดิน เช่น การปลูก พืชคลุมดิน การรักษาความชื้นของดิน โดยใช้ เศษวัสดุคลุมดินหรือปลูกหญ้าแฝก เพื่อลดการพังทลายของดิน

- การลดใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช โดยจะใช้วิธีให้วัชพืชหรือเศษใบไม้คลุมที่โคนต้นทุเรียน เพื่อเป็นการรักษาความชื้นบริเวณหน้าดินไว้เพื่อให้รากของต้นทุเรียนสามารถหาอาหารได้ดีขึ้น

๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่น ใช้พันธุ์ต้านทานสารชีวภาพ การเกษตรกรรม วิธีการใช้สารเคมีถูกต้องตามหลักวิชาการ และเหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ โดยเลือกต้นพันธุ์ที่มีความแข็งแรง มีการปฏิบัติที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง โดยจะตรวจดูทิศทางลม สภาพอากาศ ความชื้น หมั่นสำรวจการระบาดของโรค – แมลงศัตรูพืช ในบริเวณแปลง เลือกเวลาที่เหมาะสมในการฉีดพ่นสารเคมี และใส่ปุ๋ยตามระยะที่เหมาะสมแก่การพัฒนาของพืช เพื่อลดการใช้สารเคมีโดยไม่เหตุ

๔ มีการจัดการที่อยู่อาศัย มีกิจกรรมการปลูกพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี มีการจัดสรรพื้นที่ที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำ โรงเรือนเก็บวัสดุอุปกรณ์ตามหลัก GAP และได้รับมาตรฐานเรียบร้อย ทำให้ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัยจากการปนเปื้อนสารเคมีเชื้อโรค และแมลงศัตรูพืช

๕ กิจกรรมการปลูกพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ถูกสุขลักษณะ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

เป็นจุดศึกษาดูงานที่สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรชาวสวนทุเรียนในพื้นที่ตำบลพลองตาเอี่ยม และพื้นที่อำเภอวังจันทร์ อีกทั้งเป็นช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ทำให้มีน้ำและอากาศบริสุทธิ์ เป็นแหล่งวัตถุดิบ อาหาร แหล่งท่องเที่ยว ที่ส่งต่อไปยังคนรุ่นหลังได้

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เป็นจุดบริการด้านข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลของหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน รวมถึงข้อมูลพื้นฐานต่างๆของชุมชน ชุมชน เป็นที่ปรึกษาให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงเกษตรกรทั่วไป และเป็นจุดศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ เป็นรองประธานแปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอวังจันทร์ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ทางด้านการผลิตทุเรียนคุณภาพ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต เป็นต้น และยังเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและอื่นๆ เป็นผู้ที่คอยให้ความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรเป็นอย่างดี คอยให้คำปรึกษากับสมาชิกท่านอื่นๆ เกี่ยวกับการดูแลสวน การเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของสวน ทั้งยังเป็นผู้ประสานงานจัดหาวิทยากรเพื่อนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาแนะนำให้กับสมาชิกในกลุ่ม และเกษตรกรทั่วไป และให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมต่างๆ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ นอกจากจะเป็นประธานศูนย์ ศพก. อำเภอวังจันทร์ ยังรับหน้าที่อีกหลายบทบาททั้งในชุมชนและในหน่วยงานต่างๆ เช่น รองประธานแปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอวังจันทร์ คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสัมพันธ์ทุเรียนฯ ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหา รวมถึงการรับเรื่องปัญหาเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ เป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกในชุมชน เป็นผู้ที่สามารถแจ้งข่าวสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลภายในหมู่บ้านและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เป็นที่ปรึกษาให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงเกษตรกรทั่วไป จึงได้รับตำแหน่งรองประธานแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ ในปัจจุบัน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑. การเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. ในอำเภอวัง และต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่าย ด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และ ด้านอื่น ๆ เช่น เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้บ้านสมุนไพรไทยบ้านขุนอินทร์, วิสาหกิจชุมชนแปรรูปประมงบ้านหนองเงิน, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลชุมแสง, วิสาหกิจชุมชนรวมใจพัฒนาอาชีพบ้านคลองบางบ่อ เป็นต้น

๒. การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการ ดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนา ศพก. โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาจากสำนักงานเกษตรอำเภอวังจันทร์ ทุกๆปี

๓. การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน โดยการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) จะมีการจัดสถานีเรียนรู้ไว้บริการเกษตรกรในพื้นที่ที่เข้ามาเรียนรู้ ดังนี้

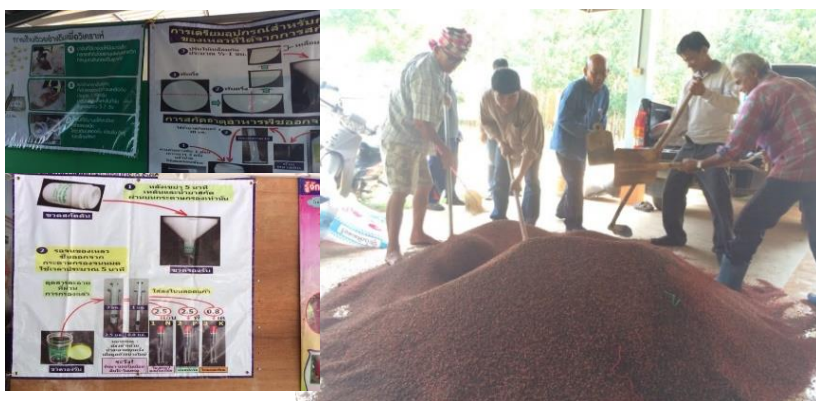
- สถานีเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตและขยายเชื้อราไตรโครเดอร์ม่า โดยนายกฤษฎา อรัญวงศ์ เกษตรกรผู้นำ ศพก. และกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง
- สถานีเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตน้ำหมักและปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง โดยนายจิรภิญญา ศรีรักยิ้ม เกษตรกรผู้นำ ศพก. และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง
- สถานีเรียนรู้ที่ ๓ การป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน โดย นายเดิม รื่นรัมย์ เกษตรกรต้นแบบ ศพก. และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี
- สถานีเรียนรู้ที่ ๔ การเก็บตัวอย่างดินเพื่อการวิเคราะห์ โดยนายคณชิต เหมสมิติ เกษตรกรผู้นำ ศพก. และสถานีพัฒนาที่ดินระยอง
- สถานีเรียนรู้ที่ ๕ การทุเรียนคุณภาพตามระบบ GAP โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดระยอง
- สถานีเรียนรู้ที่ ๖ เกษตรทฤษฎีใหม่ โดย นายสุนิตย์ ดังก้อง เกษตรกรผู้นำ ศพก. และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระยอง
- สถานีเรียนรู้ที่ ๗ บัญชีครัวเรือน โดยนางธมลพรรณ มณีเขียว เกษตรกรผู้นำ ศพก. และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดระยอง

๔. การดำเนินงานวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการผลิตในชุมชน จะเป็นในเรื่องของการแก้ปัญหาเรื่องโรครากเน่าโคนเน่า

๕. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการบูรณา การการพัฒนาการเกษตรของ ศพก. และ เครือข่ายของอำเภอ

นอกจากนี้ ยังมีสื่อความรู้ที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาองค์ความรู้ทางการเกษตรในด้านต่างๆ เพื่อเผยแพร่ให้กับเกษตรกรที่สนใจ ได้แก่

๑. การผสมปุ๋ยเคมีใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. การผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพ

๓. การผลิตสารไล่แมลง

๔. การผลิต ขยาย และใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

๕. การป้องกันและกำจัดโรครากเน่าโคนเน่า

๖. การผลิตทุเรียนคุณภาพตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP)

๗. เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ มีบุคลิกประจำตัวที่ ยิ้มแย้ม แจ่มใส อหยาศัยดี เป็นคนมีน้ำใจ เสียสละ มีจิตอาสา มีศิลปะในการเจรจาต่อรอง ทำให้เป็นที่รักและเป็นที่ไว้วางใจของเกษตรกรทั้งในกลุ่มเกษตรกรและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ เนื่องจากสามารถให้คำปรึกษาทั้งในด้านการเกษตร การดำรงชีวิต และปัญหาในชุมชนได้ดี จึงได้รับตำแหน่งรองประธานแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพลองตาเอี่ยม อำเภोजันทร ในปัจจุบัน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ศพก. อำเภอวังจันทร์ ภายใต้การดำเนินงานของเกษตรกรต้นแบบ นายนิสิทธิ์ แก่นประกอบ ได้มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต และเป็นจุดบริการให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

การเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น รองประธานแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพลอง ตาเอี่ยม อำเภอวังจันทร์ เจริญญีสมาพันธ์ชาวสวนทุเรียนภาคตะวันออก อาสาสมัครฝนหลวงอำเภอวังจันทร์ แกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำ ม.๖ ต.พลองตาเอี่ยม อ.วังจันทร์ เป็นต้น

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตรและด้านต่างๆ เป็นสถานที่ศึกษาดูงาน ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและอื่นๆ เป็นผู้ที่ยกย่องให้มีความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรเป็นอย่างดี คอยให้คำปรึกษากับสมาชิกท่านอื่นๆ เกี่ยวกับการดูแลสวน การเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของสวน ทั้งยังเป็นผู้ประสานงานจัดหาวิทยากรเพื่อนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาแนะนำให้กับสมาชิกในกลุ่ม และเกษตรกรทั่วไป และให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมต่างๆ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ปัญญา คือ แสงสว่างแห่งโลก

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายมานพ โปษยาอนวัตร	เกษตรอำเภอวังจันทร์
นายเจนณรงค์ สันป่าแก้ว	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง	

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์แบบ Face to Face ผ่านระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ T&V System
- การสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล,
- การประชุมเกษตรกรผู้นำ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.